

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.

četrtilerno K 30.—.

Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 9.50. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, torek 4. maja 1920.

Št. 98.

Poljske čete zasedle Kijev.

Pred jugoslovensko-italijanskim sestankom. — Iz parlamenta. — Železničarske zahteve se proučujejo.

Neodrešeni so spregovorili.

Celih osemnajst mesecev je molčal naš v robske spone ukovan rod ob sinji Adriji; celih osemnajst mesecev ni mogel in ni smel govoriti naravnost; ni se smel braniti, kar sme celo vsak najslabši razbojnik. Ves njegov govor je šel v svet le potom nas, svobodnih bratov — sedaj pa je spregovoril sam. To je velik, znamenit dogodek, ki utegne v zadnjem momentu spremeniti ves tok dosedanje usode našega tužnega Primorja.

Naši hrabri čuvarji in prvoboritelji v zasedenem ozemlju, dr. Wilfan, dr. Podgornik ter dr. Stanger so prevzeli nase veliko in nevarno nalogo, da izroče sami in neposredno Vrhovnemu svetu v San Remu pritožbe in želje pol milijona zaslužjenih. Slava jim; ves naš troimeni narod jim je za to veliko delo hvaležen.

Celih osemnajst mesecev so za naše Primorje govorili samo privandrani komisariji in peščica tržaških zagrizencev. Pol ducata ljudi je govorilo za pol milijona, proti volji tega pol milijona, v škodo tega pol milijona;

Koncert „Smetane“.

Jutri bo imel naš Maribor priliko slišati pevsko društvo »Smetana« iz Plznja. »Smetana« ima svetovno ime. Društvo je priredilo svoje koncerte v Belgiji, v Franciji in v Švici in je doseglo povsod izredne uspehe. P. iznaja v tujih časopisih, medalje in drugi krasni darovi, ki jih je prejelo društvo na svojih turnejah, pričajo o visoki pevski umetnosti »Smetane«. V tekmi pevskih društev v Parizu in v Bruslju je dobilo prve nagrade. Leta 1902 je bilo pevsko društvo »Smetana« v Ljubljani in ta koncert je ostal našim pevcem v najlepšem spominu.

Pot čeških pevcev gre preko Maribora v jugoslovenska mesta. Turnejo vodi »Glasbeni zavod« v Zagrebu. Poset čeških pevcev ima namen, seznaniti jugoslovensko javnost s češko pesmijo in tako učvrstiti kulturne zveze med čehoslovaško republiko in našo državo. Pozdravljamo prihod čeških pevcev v Jugoslavijo in se veselimo, da se niso ustrašili dolgega pota, da izvrše svoje veliko kulturno slovanško poslanje. Pevci so odpotovali iz Plznja pretekli četrtek. Kdor pozna sedanje neprijetnosti na potovanju, ta ve, da tridnevna vožnja od Plznja do Maribora ni bila zabava. Zato je nam tembolj neprijetno, da Maribor o njihovem prihodu ni bil pravočasno obveščen, da bi jih bil sprejel in pogostil, kakor

sedaj pa je izratljeni in potisnjeni polmilijon spregovoril na najvišjem foru, zavrgel laž, ter sklicujoč se na pravičnost in pravico zahteval svobodo odločevanja.

Nas je ta junaški nastop iznenadil, a še bolj nas je iznenadilo to, da so italijanske oblasti dovolile ta korak naših neodrešenih bratov in da je deputacijo Nitti sprejel, dočim je, kakor nam je znano, odklonil sprejem neke druge deputacije, ki je istočasno dopotovala v San Remo. Nitti je deputacijo sprejel, sprejel prvi slovensko pisani memorandum onih, katere je Italija še do nedavna tajila; trdila enostavno, da jih ni.

Razmere v zasedenem ozemlju dozorevajo in temu dozorevanju se imamo zahvaliti tudi za to deputacijo v San Remu, za katero, kakor precej utemeljeno domnevamo, ne stoji samo primorski Jugoslovenci, ampak tudi veliko število Italijanov.

Italijani, primorski in oni iz kraljestva so končno prišli do častivrednega spoznanja, da tako kakor doslej, ne more iti dalje. Primorski Italijani so uvideli, da sta Trst in ž njim cela Venezia Giulia pod Italijo obsojena

si zaslužijo naši bratski gostje. Gostje so dospeli v Maribor v nedeljo dopoldne in so obvestili o svojem prihodu »Glasbeno Matico«. Lepa majska nedelja je povabila večino naših pevcev na izlete, tako da ni bilo mogoče zbrati takoj vseh onih, ki bi bili šli gostom radi na roko. Podpolk. Serbec je prvi posvetil gostom vso pozornost. Novica o njihovem prihodu se je hitro raznesla po vsem Mariboru. Gostje so odšli v Narodni Dom; prepoved alkohola je onemogočevala primerno pogostitev: polic. komisar je dovolil, da smejo gostje dobiti pivo. Velika težava je bila s prenočišči, kajti po tridnevni vožnji so bili gostje potrebni počitka. Za prvo silo se je tudi to naredilo. Zvečer se je sešla v Nar. Domu družba prijateljev; v imenu mariborskih Slovencev je pozdravil brate Čeha prof. Pivko, ki je njihovega prihodu poudarjal veliko važnost našega skupnega kulturnega dela. Za njim je na kratko govoril general Maister, ki se je spominjal naših čeških sobolevnikov. Gostje so se zahvalili za pozdravne besede, pevci »Glasbene Matice« so zapeli par pesmi in češki pevci so odgovorili s svojo pesmijo. Razvil se je prijeten družaben večer. Včeraj so si pevci ogledali prostore »Glasbene Matice« pri Götzu, popoldne pa so napravili izlet v Limbuš. Zvečer so si ogledali sokolsko telovadbo, potem je bil v Nar. Domu prijateljski večer. Danes opoldne je bil skupni obed, ki sta ga

v žalostno životarjenje v gospodarskem oziru v političnem pa bosta torišče vednega nemira.

Italijani iz regna pa so končno po osemnajstih mesecih spoznali, da od te dežele, za katero so se bili, pravzaprav ne bodo imeli nikoli nobene, ne gmotne, ne moralne koristi, da, da bodo celo nasprotno — imeli le številne izdatke ter vedno odprto rano. To so uvideli že nešteti in — zdi se nam — celo Nitti sam.

Na podlagi teh dejstev nam ni več nerazumljivo, da italijanske oblasti niso preprečile te deputacije, da so ji celo pustile prosto pot ter da jo je sprejel celo Nitti sam.

Morda pretirujemo, toda nam se zdi, kakor da bi hotela Italija iskati poti nazaj, da se umika iz položaja, ki je postal zanjo istotako neznosen kakor za nas. Če je to res, kar se bo kmalu pokazalo, potem je ta deputacija bila v San Remu celo dobro došla in potem ji je tudi uspeh zasiguran. Potem bo ostala v zgodovini kot velika razdobna točka dveh dob: ene sovražne in nasilne ter druge prijateljske in pravične.

priredila »Glasb. Matica« in »Marib. žensko društvo«. Gostje se dobro počutijo v naši Jugoslaviji, dasi jim ne moremo nuditi vsega, kakor bi hoteli.

Naravno je, da je za jutrišnji koncert velikansko zanimanje. Prvikrat poje v Mariboru pevsko društvo svetovne slave. Prvikrat se bo tu glasila češka pesem v svoji polni krasoti. Treba je bilo velikih časov, da je to mogoče, kajti v starem Mariboru bi češki pevci tudi z najlepšim programom ne bili mogli uspeti. Stari Maribor je živel v predsodkih in je bil tuji slovanski umetnosti. Naš jugoslovanski Maribor pa z radostjo odpira srce slovanski kulturi. Saj dobro čuti, da je v tem njegova bodočnost. Naše malo mesto je dokazalo doslej veliko razumevanja za kulturne prireditve, imeli smo nekaj lepih koncertov, ki so bili vsi polno obiskani — koncert »Smetane« pa ima za nas poseben pomen, ker nam bo nudil ne le velik umetniški užitek, ampak nam bo pokazal tudi oni višek pevske umetnosti, ki mora biti cilj naših pevskih društev, da bomo tudi mi nekoč nesli lepoto naše pesmi med kulturni svet, kakor je to storilo pevsko društvo »Smetana«. Odveč bi bilo poudarjati pomen takih uspehov, kakor jih je dosegel »Smetana«. Nas veseli, da bo Maribor prvi, ki bo mogel na odru pozdraviti slavne češke pevce. Zato bo jutri za Maribor lep praznik umetnosti.

Dogodek je velevažen in zanimiv, radi tega smo hoteli podati tu par misli, ki pa ostanejo do nadaljnjega še vedno le misli, kajti v naših srcih je še preveč pesimizma, da bi že sedaj zamogli v vse to neomajno verjeti.

Počakajmo torej kaj poreče Italija, kaj poreče Nitti, Vrhovni svet, kaj porečejo vsi ostali več ali manj merodajni činitelji.

Mi smo že pred par dnevi povdarili, da je sporazum med nami in Italijo mogoč le na en način, to je: potom plebiscita za vse sporne točke. Isto so sedaj predlagali najvišjemu foru v San Remu tudi oni, ki so na tem najožje zainteresirani. Vrhovni svet je to čul sedaj oficijelno, čul je tudi Nitti, čula Italija, čul je ves svet.

Sedaj čakamo odgovora.

Volitve na Češkem.

Čehoslovaška republika je dokončala svoje prve volitve. Boj je bil hud na celi črti; čas za volilno agitacijo je bil kratek, zato so stranke porabile vsa sredstva, da pridobe čim večje število volilcev. Časopisje, shodi, reklama in nazadnje celo kinematografi — vse je bilo vpreženo v agitacijo. Šlo je strankarsko, pa tudi za skupno češko stvar, kajti v prvem parlamentu so bili samo Čehi in Slovaki, zdaj pa pridejo tudi Nemci in Madžari. Volilni boj je razburil politične strasti: razbijali so se shodi, očitalo se je kandidatom vse mogoče napake, socialisti so celo izrabili proti dr. Kramarju pismo, ki ga je bil pisal cesarju, češ da se je ponižal s tem, ker je prosil za milost. To so neverjetne stvari, a resnične, kajti da bi se moral človek pred narodom zagovarjati za to, da se ni dal obesiti, to se menda še ni nikomur zgodilo. To je dokaz, kako volilni boj s svojo nedostojnostjo poniža narod. Zato se čuti sedaj po volitvah vse nekako olajšano in na prvo mesto stopa vprašanje: kakšen bo bodoči parlament.

Največ glasov so dobili soc. demokrati in za njimi so največja stranka — klerikalci. To da misliti, kajti klerikalcem na Češkem ni šla pšenica v klasje. Klerikalne glasove sta dali Morava in Slovaška. Med slovaškimi klerikalci je mnogo madžaronov in republiki sovražnih ljudi. Jako slabo so se obnesli češki (prej nar.) socialisti, ki so povsod nazadovali, vključno temu, da je bil na čelu njih liste min. dr. Beneš, ki je splošno priljubljen. Narodna demokracija je dosegla lepe uspehe in je povsod napredovala v primeri z lanskimi občinskimi volitvami. Vidj se, da se je nemirno boljševalo valovanje pomirilo in da so se meščanski sloji zavedli nevarnosti, ki preti republiki, ako bo razredni boj omalovaževal skupno državno korist. Velike obljube, ki so jih delale socialistične stranke, se niso izpolnile, ker v sedanjih razmerah nobena vlada ne more premagati vseh težkoč, zato se je število demokratskih glasov pomnožilo, ker vsakdo čuti, da je treba državi modrih izkušenih politikov, da se bo mogla republika ugodno razvijati.

Čehoslovaška republika je izvršila dvoje važnih del: sprejela je svojo ustavo in izvedla volitve. To je predpogoj nadaljnjega dela. Nas še oboje čaka. Dokler nimamo ustave in pravilno voljenega parlamenta, je vsa naša politika brez temeljne podlage in neodgovorni ljudje igrajo komedijo, ki nas pred tujino diskreditira. Poldrugo leto že živimo v skupni državi in v tem času ni bilo mogoče izvršiti niti

volitev niti drugih važnih izprememb, ki bi dale končno državi njen pravi temelj.

Češke volitve bodo poučne tudi za nas — samo da ne vemo, kdaj bodo gospodje dovolili, da bodo jugoslovenski volilci povedali svoje mnenje.

Dnevne vesti.

Gosp. general Maister je prevzel z 29. m. m. komando Štajerskega obmejnega poveljstva ter mesta Maribora. Našega osvoboditelja in junaka pozdravljamo ob njegovem povratku v Maribor ter mu kličemo: »Dobrodošeli!«

Češki gostje so imeli sinoči skupen večer v Narodnem domu. Prišlo je na vrh tudi mnogo slovenske družbe, ki se je z gosti seznanila. Danes je bil skupen obed v Narodnem domu. Popoldne so bili povabljeni v vinorejsko šolo, od tam so odšli na pokopališče, kjer so zapeli žalostinke nad Slomškovim in Tomšičevim grobom. Jutri dopoldne se odpeljejo v Falo. Opozarjamo, da se vstopnice še dobijo pri Zlati Brišnik v Slovenski ulici. V koncertni dvorani se bodo vrata točno ob 20. uri zvečer zaprla, zato naj bo občinstvo pravočasno na svojih mestih.

Ruski kružok jutri vsled koncerta pevskega društva »Smetana« nima svoje običajne učne ure. Namesto tega se vrši učna ura v četrti ob 20. uri.

»Nova pravda«. Uredništvo mlade NS »Nove pravde« je odložil g. Franjo Pirč, ker se list preseli v Ljubljano, kjer bo izhajal kot tednik. V mariborski organizaciji narodno-socialistične stranke je prišlo do razkola; formira se baje nova struja, struja narodno-socialističnih mladincev, ki misli pozneje izdajati svoj lasten list.

O Wallischu krožijo po mestu vse mogoče govorice, ki ga obdajajo vedno bolj s tajinstvenostjo. Postal bo kmalu mariborski kralj Matjaž. Tako pripovedujejo eni, da je pobegnil in da ga ni. Izginil je brez sledu. Drugi trdijo, da se skriva nekje v okolici, na kmetih, tretji ga pa celo vidijo, kako se spreha po samem mestu. Istotako različne so tudi svote, ki so baje razpisane na njegovo glavo. Nekateri pripovedujejo samo o enem, drugi o dveh, treh, petih tisočih. Hoče ga imeti baje tudi madžarska vlada kot bivšega ljudskega komisarja, ker je dal postreliti, kakor trdijo nekateri deset, drugi trideset in nekateri trdijo celo stotine ljudi. Tudi Madžarska je razpisala nagrado za onega, ki ga ujame in sicer 20.000 K, tako trdijo. — Kaj je na vsem tem resnice? Kje je Wallisch? Kdo nam razjasni to skrivnost?

Klerikalci in Nemci. »Deutsche Grenz-wacht« je v svoji 31. številki vsa navdušena za naše slovenske klerikalce. V tem svojem navdušenju tudi prorokuje in sicer jako vzvišeno, da bodo v doglednem času v Sloveniji klerikalci neomejeni gospodarji, ter da bodo radi tega tudi v Beogradu imeli velik upliv. »Grenz-wacht« se tega srčno veseli ter odkrito trdi, da bodo potem tudi za njih 100.000 (!) Nemcev v Sloveniji prišli boljši časi. To je vsekakor lepo priznanje in jako lepa pohvala, isto smo pripovedovali tudi že mi, toda klerikalci so bili radi tega ogorčeni ter so nasprotno hoteli dokazati, da smo mi tisti ne pa oni. Sedaj pa so nepričakovano in nepristranski sami razsodili in mi smo jim hvaležni.

Kje se je vzela sladkor? Nedavno se je še zatrdjevalo, da je Maribor brez sladkorja, ter da se radi tega tudi ne more izdajati. Ljudstvo pa je govorilo, da je sladkorja v temnih shrambah nekaterih naših trgovcev dovolj. Mi tem vestem nismo prav verjeli, kaj se vse danes ne govori. Sedaj pa se je med železničarsko stavko sladkor nenadoma pojavil. Odkod? Ker niso vozili vlaki ter sladkor tudi nima nog, da bi peš hodil, je torej nepobitno, da sladkor ni prišel v Maribor komaj sedaj, ampak, da je bil tu že poprej. S tem pa so tudi potrjene one govorice. Sladkor, ki se je sedaj nenadoma pojavil, se

prodaja kg po 80 K! Nekateri trdijo, da je bil ta sladkor nekoč nabavljen kg po 20 K, vsled dolgega ležanja pa mu je vrednost zrastle za celih 60 K pri kg. Smo jako radovedni, če nam bo kdo to pojasnil.

Predavanje »Mariborskega ženskega društva«. Včeraj je predaval v Narod. Domu prof. Ribarić o Ivanu Gunduliću. Pred pesnikovo sliko je predavatelj pojasnil razmere v Dubrovniku za časa Gundulića, njegovo življenje in glavna dela. Predavanje je bilo vseskozi zanimivo. Predavatelj je podal par stvarnih razlogov glede tega, da predava v hrvaščini, s čimer se tudi mi strinjamo. Kljub lepemu vremenu je bilo predavanje dobro obiskano, seveda bi zaman pričakovali našega dijaštva, ki ga menda veliki jugoslovenski pesnik Gundulić nič ne zanima. To je žalosten znak časa.

Orkester »Glasbene Matice« v Mariboru. V četrtek, dne 6. t. m. točno ob 20. uri zvečer se vrši redna vaja kvinteta na lek. Ker so Dvořakove »Legende«, ki se bodo izvajale na prihodnjem koncertu v mesecu juniju, zelo težke, je treba mnogo vaje in je dolžnost vsakega, ki hoče sodelovati pri koncertu, da vaje redno obiskuje. Orkestralni odsek.

Podružnici Jugoslovenske Matice v Mariboru je izročil g. prom. nadzornik Fran Repič dobrotnostno neimenovanega v znesku 4000 K. Zopet nov dokaz vzgledne požrtvovalnosti našega naroda za svoje trpeče brate v še neodrešeni domovini! Odbor podružnice izreka tako neimenovanemu velikemu dobrotniku, ki naj bi med našimi imovitejšimi sloji našel mnogo posnemovalcev, kakor tudi g. Repiču najiskrenejšo zahvalo!

Ukinjenje izrednih odredb. Kr. policijski komisariat v Mariboru naznaja, da je začasna odredba (Res. št. 119/29 z dne 24. aprila t. l.) tičoč se 1. prepovedi zbiranja ljudi v večjih gručah, 2. znižanja policijske ure za gostilne in kavarne, 3. določbe o zapiranju hišnih vrat ob 20. uri zvečer ter 4. prepovedi pohajanja po mestu čez 22. uro, po sklepu deželne vlade za Slovenijo z današnjim dnem ukinjena. Prepoved točenja alkoholičnih pijač ostaja v veljavi tudi še nadalje, na kar se občinstvo in gostilničarji itd. še posebej opozarjajo. Pričakuje pa se, da bo tudi ta odredba še tekom tega tedna, mogoče že v četrtek, ukinjena.

O nogometni tekmi Hertha p. Varaždin se nam poroča: Varaždin je dobro moštvo, kar je občutil tudi naš Rapid, ko je igral v Varaždinu. Hertha je torej skušala z ostro igro doseči uspehov. Tako je takoj s početka navalila na vratarja in ga poškodovala. Varaždinci so vključno temu imeli premoč. Prvi gol je padel v prvi četrti ure, Hertha je potem skušala za vsako ceno izravnati, kar se ji je posrečilo — na to je dal Varaždin drugi gol (desetmetrovka). Polovica 2:1 za Varaždin. V drugi polovici so Varaždinci popustili, ker so bili vidno ozlovoljeni vsled surove igre svojih nasprotnikov. S takimi dogodki si mariborski šport ne bo pridobil ugleda.

Vsled vladajočega pomanjkanja stanovanj, je mestni sosvet v svoji seji z dne 20. aprila 1920 št. 7496 sklenil, da do nadaljnjega ne bo podeljeval koncesij za izvajanje gostilničarske obrti v prostorih, kateri se dosedaj še niso uporabljali v ta namen. To se naznaja, da se strankam prihrani brezpomembni in eventuelni dragi načrti.

Trgovci pozor! Na razna vprašanja, katere trgovske nastavitve je prišteti k usposobljenim (kvalificiranim), se da sledeče pojasniti: Usposobljeni so tisti, ki so do vršili postavni učni čas in imajo učna spričevala, ali pa so dovršili dvoletno ali višjo trgovsko šolo. Neusposobljeni so tisti, ki nimajo zgoraj navedenega spričevala, ne ozi-raje se na to, koliko let že sploh opravljajo službo v trgovskih podjetjih. Obenem se opozarja trgovstvo, da v bodoče sploh ne more več sprejemati neusposobljene v službo ter je v tem slučaju tudi spričevalo kakega privatnega trgovskega tečaja neveljavno.

Usako na novo sprejeto moč se ima takoj javiti gremiju in predložiti tozadevna spričevala. Trgovski gremij.

Trgovci in obrtniki, ki rabijo učence, naj to z navedbo pogojev javijo gremiju v Mariboru. Poverjeništvu za socialno skrb ima več mladeničev in mladenk na razpolago ter zahteva v to svrhu liste prostih učnih mest.

Seznam v mesecu aprilu 1920 izdanih obrtnih pravic: Coffon Henrik, Smetanova ul. 60, pleskar, lakirar, in slikar. Lah Ivana, Tržaška c. 59, trgovina s sadjem. Cep Antonija, Mlinska ul. 21, trgovina s papirjem. Reich Adolf, Gosposka ul. 38, barvar. Filipič Franc, Poberška c. 38, trgovina z živino. Konzumno društvo za Ljubljano in okolico Ljubljana na Klancu 4, trgovina z mešanim blagom. Abt Viljem, Kežarjeva ul. 8, trgovina z mešanim blagom na drobno. Könighofer Franc, Pristaniška ul. 2, trgovina z mešanim blagom na drobno. Prinčič Karolina, Stritarjeva ul. 5, trgovina z mešanim blagom na drobno. Krajnc Leopold, Levstikova ul. 29, trgovina s sadjem. Jakob Karl, Frankopanska ul. 55, mala trgovina s papirjem. Hulka Jakob, Slovenska ul. 24, čevljar. Korman Franc, Tattenbachova ul. 7, trgovina z manufakturnim blagom. Prohaska Franc, Strma ul. 11, gostilna. Mahnič Franc, Dravska ul. 11, prevažanje tovorov. Kosi Marija, Loška ul. 5, izdelovanje oblek. Novak Marija, Gosposka ul. 4, trgovina s papirjem. Godec Alojzij, Cvetlična ul. 8, sedlar in jermenar. Uebles Ivan, Smetanova ul. 22, ključavničar. Roglič Dragotin, Koroševa ul. 8, trgovina z usnjem. Setina Ljudevit, Miklošičeva ul. 4, krojač. Škof Josip, Radvanjska c. 15, pleskar, lakirar in črkoslikar. Nerat Eliza, Mlinska ul. 7, izdelovanje oblek. Vrečko Ana, Židovska ul. 12, trgovina s sadjem. Magerl Frančiška, Strma ul. 3, šivilja za perilo. Eberl Ivan, Jezdarska ul. 5, pek. Kodrič Dominik, Urbanova ul. 19, čevljar. Lešnik Mihael, Smetanova ul. 46, krojač. Vake Franc, Ruška c. št. 27, krojač. Leskošek Marko, Ruška c. št. 45, čevljar. Kampuš Rudolf, Gubčeva ul. 3, krojač. Monjač Rudolf, Tattenbachova ul. 13, čevljar. Žnider Franc, Smetanova ul. 51, krojač. Pösch Marija, Trubarjeva ul. 4, trgovina z delikatesami. Marat Viljem, Mlinska ul. 34, trgovina z drvmi za kurjavo. Novak Rudolf, Trg svobode 3, trgovina z pohištvo. Gradischnig Cecilija, Poberška c. 32, izdelovanje oblek. Taic Luža, Wildenrainerjeva, mesar. Kristanič Štefanija, Vegova ul. 18, izdelovanje oblek. Seiler Ernest, Gosposka ul. 19, urar. Jančič Josip, Pristaniška ul. 7, sodar. Lipša Frančiška, Vetrinjska ul. 26, sejmar. Poseržin Josipina, Vetrinjska ul. 26, sejmar. Rachle Marija, Tržaška c. 75, trgovina s sadjem. Kolar Fany, Aleksandrova c. 6, perica. Kardinar Marko, Frankopanska ul. 7, zavod za zaklepanje in zapiranje. Žmacher Marija, Koroška c. 43, trgovina s sadjem. Honak Marija, Smetanova ul. 46, trgovina s sadjem. Sevar Josipina, Tattenbachova ul. 18, trgovina s papirjem. Mikl Viktor, Meljska c. 31, sejmar. Gajšek Marija, Frankopanska ul. 31, trgovina z lesom. Seiler Ernest, Gosposka ul. 19, trgovina z urami. Bučko Feliks, Aleksandrova c. 31, trgovina z delikat. Schmidl Ivana, Koroška c. 18, starinarja. Smuc Roman, Vrazova ul. 9, trgovina z delikatesami. Supančič Ivan, Slovenska ul. 3, trgovina z manufakturnim blagom.

V sredo vsi na koncert plzenjskega pevsk. društva „Smetana“!

Zadnje vesti.

Poljaki zavzeli Kijev.

DKU New York, 3. maja. »Associated-Press« poroča iz Varšave: Drugega maja so vkorakale poljske čete v Kijev.

Jadransko vprašanje.

LDU Beograd, 3. maja. Na včerajšnji seji ministrskega sveta pod predsedstvom

regenta Aleksandra sta naš minister za zunanje posle, dr. Trumbić, in delegat dr. Ivan Žolger, podala ekspeze o jadranskem vprašanju. Po tem se mora definitivno določiti podlaga, na kateri želi vlada končno rešitev jadranskega vprašanja. Na prihodnji seji se bo reševalo vprašanje, kje se bodo pogajanja vršila. Za sedaj kaže, da bo šel dr. Trumbić italijanskemu ministru Scialoji na roko in da bosta skupaj določila kraj konference.

LDU Beograd, 4. maja. (Uradno). Ministrstvo za zunanje posle objavlja: Včeraj in danes so se pod predsedstvom Nj. Visočanstva regenta Aleksandra vršile seje ministrskega sveta, katerim so prisostvovali vsi ministri ter člani naše mirovne delegacije, dr. Trumbić, dr. Vesnić, dr. Žolger in dr. Rybač. Minister za zunanje posle dr. Trumbić je podal obširno poročilo o zunanji politiki. Po končni izmenjavi misli je bil sprejet sklep, da se nadaljujejo razgovori z Italijo glede rešitve jadranskega vprašanja. Na predlog ministra za zunanje posle, se mirovna delegata Pasić in dr. Trumbić pooblašata, da se v to svrhu sestaneja z italijanskimi delegati.

Pasić gre v letovišče.

LDU Beograd, 4. maja. »Epoha« piše: Pasić vsled slabega zdravja ne bo mogel oditi v Pariz. Odšel je v kopališče, kjer je bil tudi lansko leto, na daljši odmor.

Trumbić pri regentu.

LDU Beograd, 3. maja. Našega ministra za zunanje stvari dr. Trumbića je sprejel regent Aleksander v avdijenci in ga pridržal na kosilu. Dr. Trumbić mu je razložil stanje jadranskega vprašanja.

Razbojniki ubili poslanca Draškovića.

LDU Beograd, 3. maja. Iz Kragujevca poročajo, da so na potu med Rašo in Kragujevcem razbojniki ubili snoči poslanca Tihomira Draškovića, hudo pa ranili Miljutina Filipovića in sodnika Marinkovića.

Iz parlamenta.

LDU Beograd, 3. maja. 85. redno sejo narodnega predstavništva odvarja podpredsednik dr. Ribar ob 17. uri ter naznanja, da je preminul narodni poslanec Tihomir Drašković. Radi premajhnega števila prisotnih zakluči nato sejo ter odreja prihodnjo na 5. t. m., ker upa, da bo dotlej dovolj poslancev navzočih.

Železničarske zahteve se proučavajo.

LDU Beograd, 3. maja. Danes so se začeli v prometnem ministrstvu porazgovori, da se zadovoljijo materijalne zahteve železničarjev.

Iz Baranje.

LDU Pečuh, 4. maja. »Baranjski glasnik« objavlja v svoji 22. številki dopis dr. Prakaturja, odvetnika v Muhaču, kjer priznava, da ga je že sedaj, dokler so se jugoslovenske oblasti v tem kraju, madžarska vlada imenovala za komisarja za Baranjo in da kot tak nudi vsa jamstva, da se Srbom, ki ostanejo pod Madžarsko, ne bo dogodilo ničesar. V zvezi s tem dejstvom hvali ta odvetnik madžarsko narodno vojsko in

upravo in pravi, da so bili Madžari vedno lojalni napram vsem narodnostim zlasti pa napram Srbom, katerim so dovolili najširšo avtonomijo. — Uredništvo lista odgovarja na ta dopis s trditvijo, da dr. Prakatur pač ne bo mogel ščititi tukaj Srbov pred preganjanjem Madžarov ter pozivlja naše oblasti, naj še dalj časa ostanejo v Baranji. Hkrati naglašajo »Baranjski glasnik« dejstvo, da je dr. Prakatur pristen šokac, čigar starši se ponašajo s svojo narodnostjo. Ta odvetnik zastopa madžarske interese in je radi tega našim državnim interesom nevaren. List poziva končno naše oblasti, naj pazijo na tega gospoda in onemogočijo njegov nevarni upliv na razmere v Baranji.

Ustanovitev „Ruske banke“.

LDU Beograd, 4. maja. Trgovinski minister je podpisal pravila o ustanovitvi Ruske banke, anonimne privatne družbe s kapitalom več deset milijonov dolarjev. Eden glavnih ustanoviteljev je bivši ministrski predsednik v Denikinovem kabinetu, ki je sam položil pet milijonov frankov. Družba bo pripeljala na Jadransko morje 14 svojih parnikov ruskega trgovinskega brodovja, ki so bili doslej v Carigradu in bo opravljala parobrodsko zvezo med Barom, Dubrovnikom in Skadrom. Družba bo pripeljala seboj skoro ves svoj ogromni material in poljedelske stroje, ki so bili namenjeni za gospodarsko obnovo južne Rusije in bo ta material oddajala kmetovalcem v Jugoslaviji.

Aretacija komunističnega hujskača.

LDU Beograd, 3. maja. Tukajšnja policija je prejela v Beogradu Ljutico Zekića, enega izmed glavnih komunističnih agitatorjev v subotičkih prevratnih dogodkih. Skrival se je v Beogradu z imenom Štefan Orkić. Prepeljali so ga v Subotico pred preiskovalnega sodnika, ki je bil izdal proti njemu tiralico.

V obrambo proti komunistom.

LDU Beograd, 4. maja. Iz Smedereva se javlja, da so tamkaj ustanovili meščani svojo narodno organizacijo za borbo proti komunistom. Izvrševalni odbor je takoj začel svoje delo.

Ukinjenje zasebne kompenzacijske kupčije.

LDU Beograd, 3. maja. Včeraj je bila seja ministrskega odseka za ureditev trgovine. Sklenilo se je, da se popolnoma ukine zasebna kompenzacijska kupčija. Kmalu se sestavi statut proti visokim cenam.

Češke volitve.

DKU Praha, 3. maja. (ČTU). Po danes izvedenem prvem in drugem skrutiniju za volitve v senat so zasedle češke stranke skupno 102 mandata. Nemške stranke so dobile: socialni demokrati 16, zveza poljedelcev 6, nemško volilno udruženje 8, kršč. socialci 4 ter nemški demokrati 3 mandate. V celoti je bilo zasedenih 142 mandatov. — Madžarske stranke so dobile 3 mandate. Osem mandatov je pridržanih za Tešinsko in Podkarpatsko Rusijo.

DKU Praha, 3. maja. Kakor poročajo praški večerni listi je prišlo danes po izvedbi drugega in tretjega skrutinija za volitve v senat do ponovnega spora med nemškimi člani, ker se je predsednik uprl izgotovitvi nemškega protokola. Zastopniki nemških strank so se odstranili ne da bi podpisali češki protokol.

Boljševiki v Baku.

DKU London, 2. maja. (Reuter). Dne 28. aprila so zavzele ruske boljševiške čete Baku.

Prvi maj v Parizu.

DKU Pariz, 2. maja. (Havas.) Prvi maj je potekel brez večjih nezdod. Na Magentanskem bulvardu je poskusilo zvečer ob pol 19. uri nekaj manifestantov vdreti v neko trgovino z orožjem. Pri tem je prišlo do pretepov, pri katerih je padlo tudi nekaj strelcov. Ena oseba je bila usmrčena, kakor se sodi po nekem manifestantu. O pol 22. uri je množica zopet zasedla trg. Straže so hotele manifestante razgnati, ker pa so se uprli je prišlo do spopada, pri katerem je bilo par mrtvih, nekaj ranjenih ter več aretiranih.

DKU Pariz, 2. maja. (Wolff.) Policijska prefektura javlja, da je bilo pri izgredih 1. maja ranjenih več policijskih uradnikov, 103 osebe pa so bile aretirane. Šest ranjenih civilistov se nahaja v bolniški oskrbi. List zmernih socialstov „Bon soir“ poroča, da so bile ubite le 4 osebe.

Kultura in umetnost.

„Naše doba“. Primili smo trobri sa sledečim sadržajem: Dr. Juraj Krnjević: Rad, politička prava i prosvjeta. Rudolf Herceg: Kultura i prosvjeta. Prof. Fr. Novljan: Narodna kultura. Karel Veleminsky: Večernje škole u Americi. O. Šantl: Sokolstvo kao prosvjetna inštitucija. Smotra. Vijesti Pro-

svjetnog saveza. Cijena ovom trobroju 6 K. Predplata na cijelu godinu 30 K, šalje se upravi „Naše doba“. Varaždin. „N. D.“ je organ „Prosvjetnog Saveza“ pa se stoga pozivaju sve korporacije koje su pristupile „Savezu“, da se nanj pretplate.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V torek 4.: »Španska muha«. Ab. B—39.
V sredo 5.: »Sappho«. Dijaška predstava.
V četrtek 6.: »Mam'zelle Nitouche«. Ab. B—40.
V soboto 8.: »Školjka«. Ab. A—40.
V nedeljo 9.: Popoldne ljudska predstava »Divji lovec«. Zvečer »Španska muha«. Izven abon.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Dr. France Toplak

Maribor, Glavni trg 18
začasno ne ordinira.

Mala oznanila.

Sprejmite se pomožni delavci, delavci za „Caisson“, dalje 2 vrta ključavničarja za stavbno montažo. Elektrarna Fala. 3—2

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlič). 243

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomšekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Svoji k svojim!

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglaste naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Centralna banka d. d. u Krapini.

OSNOVA

za povišenje dioničke glavnice.

Redovita glavna skupština dioničara Centralne banke d. d. u Krapini, održana dne 14. travnja 1920. zaključila je: **Povišenje dioničke glavnice od 15.000.000 K na 50.000.000 K**

izdanjem od 350.000 komada novih dionica po 100 K nominalne vrednosti i povjerila ravnateljstvu, da to povišenje provede.

Na temelju tog zaključka izlažemo na javnu supskripciju:

350.000 dionica po 100 K nominalne vrednosti. —

Za upisivanje ustanovljeni su slijedeći uvjeti:

1. Nove dionice koje glase na donosioca, učestvuju na poslovnom uspjehu od 1. srpnja 1920. te su prema tome providjene kuponom sa pravom na polugodišnju dividendu za godinu 1920.

2. Rok supskripcije počima 20. travnja te traje za dioničare do 10. svibnja 1920., a za nedioničare do 15. svibnja 1920. — Dioničari, koji do 10. svibnja 1920 ne izvrše svoje pravo opcije, gube to pravo.

Starim dioničarima prepušta se pravo prvenstva na 150.000 komada dionica na način, da na svaku staru dionicu mogu upisati (optirati) jednu novu dionicu i to uz tečaj od 180 K po komadu.

4. Ostalih 200.000 dionica kao i eventualne po dioničarima neoptirane dionice mogu upisivati i nedioničari uz tečaj od 250 K po komadu.

5. Kod supskripcije imade se odmah potpuni iznos optiranih odnosno upisanih dionica na jedanput u gotovom položiti.

U KRAPINI, dne 15. travnja 1920.

6. O uplaćenim iznosima izdat će se blagajničke potvrde, na temelju kojih će se izručiti medjutomnice vrhu dodijeljenih komada, dok će se medjutomnice izmijeniti originalnim dionicama, kad iz tiska izadiju, i to u pojedinim komadima ili složenim komadima po 5, 10 i 50 dionica.

7. Posjednici starih dionica, koji u smislu točke treće ove osnove žele izvršiti pravo opcije, imadu prigodom supskripcije predložiti svoje stare dionice odnosno medjutomnice, koje će im se nakon provedene opcije sa blagajničkom potvrdom na njihov trošak povratiti.

8. Ravnateljstvo pridržaje si pravo repartacije (podjelbe) upisanih i uplaćenih dionica glasom točke četvrte ovog poziva. — Uplate za nedodijeljene dionice povratit će se upisivaateljima do 30. svibnja o. g. bez kamata i to na blagajni zavoda, gdje je uplata uslijedila.

9. Uplaćeni višak nad nominalom privesti će se po odbitku troškova emisije pričuвної zakladi.

10. Eventualne neoptirane odnosno neupisane dionice preuzima postojeći sindikat, koji zajamčuje uspjeh emisije.

11. Kao potpisna in uplatna mjesta označuju se:

- Centralna banka d. d. Krapina te njezine podružnice u Varaždinu, Pregradi, Ivancu, Klanjcu i Stubici.
- Brodsko hrvatska eskomptna i mjenjačna banka u Zagrebu te njezine podružnice u Brodu, Osijeku i Diakovu.
- Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu.
- Franc.-Srpska banka podružnica u Zagrebu.
- Prva požeška štedionica u Požegi i
- Mariborska eskomptna banka u Mariboru.

Ravnateljstvo Centralne banke d. d. u Krapini.